GEOGRAPHY

PAPER-III
AUG-17/24

Name & Signature of the Invigilator

....

....

OMR Answer Sheet No. : | | | | | |

Roll No. : | | | | | |

(in figures as in Hall Ticket)

Roll Number in words : ....

....

Time : 2½ Hours] **No. of Printed Pages : 40** **[Maximum Marks : 150**

Instructions for the Candidates

1. Write your Roll Number in the space provided on the top of this page.
2. This paper consists of **Seventy Fifty (75)** multiple choice type of questions. **All** questions are compulsory.
3. At the commencement of examination, the question booklet will be given to you. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as below :
   - (*i*) To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker seal and do not accept an open booklet.
   - (*ii*) Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to pages/questions missing or duplicate or not in serial order or any other discrepancy should be got replaced immediately by a correct booklet from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given.
   - (*iii*) After this verification is over, the Test Booklet Number should be entered on the OMR Answer Sheet and the OMR Answer Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
4. Each item has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the oval as indicated below on the correct response against each item.

   Example : (A) ● (C) (D) where (B) is the correct response.
5. Your responses to the items are to be indicated on the OMR Answer Sheet under Paper – III only. If you mark your response at any place other than in the oval in the OMR Answer Sheet, it will not be evaluated.
6. Read instructions given inside carefully.
7. Rough Work is to be done in the end of this booklet.
8. If you write your Name, Roll Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Answer Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, such as change of response by scratching or using white fluid, you will render yourself liable to disqualification.
9. You have to return the original OMR Answer Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are however, allowed to carry original question booklet and duplicate copy of OMR Answer Sheet on conclusion of examination.
10. Use only Blue/Black Ball point pen.
11. Use of any calculator or log table etc., is prohibited.
12. There shall be no negative marking.
13. In case of any discrepancy in the English and Gujarati versions of questions, English version will be taken as final.

પરીક્ષાર્થીઓ માટે સૂચનાઓ :

1. આ પાનાની ટોચ પર દર્શાવેલી જગ્યામાં તમારો રોલ નંબર લખો.
2. આ પ્રશ્નપત્રમાં બહુવૈકલ્પિક ઉત્તરો ધરાવતા **પંચોતેર (૭૫)** પ્રશ્નો આપેલા છે. **બધાજ** પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
3. પરીક્ષાની શરૂઆતમાં આપને પ્રશ્નપુસ્તિકા આપવામાં આવશે. પ્રથમ પાંચ (૫) મિનિટ દરમ્યાન તમારે પ્રશ્નપુસ્તિકા ખોલી અને ફરજિયાતપણે નીચે મુજબ પરીક્ષણ કરવું :
   - (*i*) પ્રશ્નપુસ્તિકાનો વપરાશ કરવા માટે આ કવર પૃષ્ઠની ધાર પર આપેલ સીલ સ્ટીકર ફાડી નાખો. કોઈપણ સંજોગોમાં સીલ સ્ટીકર વગરની કે ખુલ્લી પ્રશ્નપુસ્તિકા સ્વીકારશો નહીં.
   - (*ii*) કવર પૃષ્ઠ પર છપાયેલ નિર્દેશાનુસાર પ્રશ્નપુસ્તિકાના પ્રશ્નો, પૃષ્ઠો અને સંખ્યાને બરાબર ચકાસી લો. ખામીયુક્ત પ્રશ્નપુસ્તિકા કે જેમાં પ્રશ્નો/પૃષ્ઠો ઓછા હોય, બે વાર છપાયા હોય, અનુક્રમમાં અથવા અન્ય કોઈ ફરક હોય અર્થાત કોઈપણ સંજોગોમાં ખામીયુક્ત પ્રશ્નપુસ્તિકા સ્વીકારશો નહીં. અને જો ખામીયુક્ત પ્રશ્નપુસ્તિકા મળી હોય તો નિરીક્ષક પાસેથી તુરંત જ બીજી સારી પ્રશ્નપુસ્તિકા મેળવી લેવી. આ માટે ઉમેદવારને પાંચ (૫) મિનિટનો સમયગાળો આપવામાં આવશે. પછી થી, પ્રશ્નપુસ્તિકા બદલવામાં આવશે નહીં કે કોઈ વધારાનો સમયગાળો આપવામાં આવશે નહીં.
   - (*iii*) આ ચકાસણી સમાપ્ત થાય પછી, પ્રશ્નપુસ્તિકાનો નંબર OMR જવાબ પત્રક પર લખવો અને OMR જવાબ પત્રકનો નંબર પ્રશ્નપુસ્તિકા પર લખવો.
4. પ્રત્યેક પ્રશ્ન માટે ચાર જવાબ વિકલ્પ (A), (B), (C) અને (D) આપવામાં ઓવલ છે. તમારે સાચા જવાબના ઓવલ (oval) ને નીચે આપેલ ઉદાહરણ મુજબ પેનથી ભરીને સંપૂર્ણ કાળું કરવાનું રહેશે.

   ઉદાહરણ : (A) ● (C) (D) કે જ્યાં (B) સાચો જવાબ છે.
5. આ પ્રશ્નપુસ્તિકાના પ્રશ્નો ના જવાબ અલગથી આપવામાં આવેલ OMR જવાબ પત્રકમાં પેપર–III લખેલ વિભાગમાં જ અંકિત કરવા. જો આપ OMR જવાબ પત્રકમાં આપેલ ઓવલ (oval) સિવાય અન્ય સ્થાને જવાબ અંકિત કરશો તો તે જવાબનું મૂલ્યાંકન કરવામાં આવશે નહીં
6. અંદર આપેલ સૂચનાઓ ધ્યાનપૂર્વક વાંચો.
7. કાચું કામ (Rough Work) પ્રશ્નપુસ્તિકાના અન્તિમ પૃષ્ઠ પર કરવું.
8. જો આપ OMR જવાબ પત્રક નિયત જગ્યા સિવાય અન્ય કોઈપણ સ્થાને, આપનું નામ, રોલ નંબર, ફોન નંબર અથવા એવું કોઈ ચિન્હકે જેનાથી તમારી ઓળખ થઈ શકે, અંકિત કરશો અથવા અભદ્ર ભાષાનો પ્રયોગ કરો, અથવા અન્ય કોઈ અનુચિત સાધનોનો ઉપયોગ કરો, જેમ કે અંકિત કરી દીધેલ જવાબ ભૂંસી નાખવો કે સફેદ શાહીનો ઉપયોગ કરી બદલશો તો આપને પરીક્ષા માટે અયોગ્ય જાહેર થઈ શકો છો.
9. પરીક્ષા સમય પૂરો થઈ ગયા બાદ ઓરીજીનલ OMR જવાબ પત્રક જે તે નિરીક્ષકને ફરજીયાત સોંપી દેવું અને કોઈ પણ સંજોગોમાં તે પરીક્ષાખંડની બહાર લઈ જવું નહીં. પરીક્ષા પૂર્ણ થયા બાદ ઉમેદવાર ઓરીજીનલ પ્રશ્નપુસ્તિકા અને OMR જવાબ પત્રકની ડુપ્લિકેટ કોપી પોતાની સાથે લઈ જઈ શકે છે.
10. માત્ર કાળી/ભૂરી બોલ પોઈન્ટ પેન વાપરવી.
11. કેલ્કયુલેટર અને અન્ય ઈલેક્ટ્રોનિક યંત્રોનો ઉપયોગ કરવાની મનાઈ છે.
12. ખોટા જવાબ માટે નકારાત્મક ગુણાંકન પ્રથા નથી.
13. પ્રશ્નપુસ્તિકાના કોઈ પ્રશ્નમાં અનુવાદ અંગે કોઈ વિવાદ/મતભેદ જણાય તો અંગ્રેજી વર્ઝન યોગ્ય ગણાશે.

SEAL

GEOGRAPHY
PAPER - III

ભૂગોળ
પેપર–III

Note : This paper contains **Seventy five (75)** multiple-choice/assertion/reasoning/matching questions. Each question carry **TWO (2)** marks. Attempt **All** the questions.

નોંધ : આ પ્રશ્નપત્રમાં **પંચોતેર (૭૫)** બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નો, સાચું-ખોટું અને જોડકાં બનાવવાના પ્રશ્નો છે. તમામ પ્રશ્નોના જવાબ લખવાના છે. પ્રત્યેક પ્રશ્નના **બે (૨)** ગુણ છે.

---

1. Which of the following is a tropical grassland ?

(A) Llanos

(B) Pampas

(C) Steppe

(D) Downs

1. નીચેના પૈકી કયો પ્રદેશ ઉષ્ણકટિબંધિય ઘાસનો પ્રદેશ છે?

(A) લેનોસ

(B) પમ્પાઝ

(C) સ્ટેપ

(D) ડાઉન્સ

2. A degrading lake ecosystem is often referred to as :

(A) Eutrophication

(B) Eluviation

(C) Ieuviation

(D) Chelation

2. સરોવરની પારિસ્થિતિક વ્યવસ્થાના નિમ્નીકરણને શું કહેવાય છે?

(A) યુટ્રોફિકેશન

(B) એલ્યુવિએશન

(C) ઈલ્યુવિએશન

(D) કેલેશન

3. Which of the following is essential before setting up of a major industrial project ?

(A) EIA

(B) SIA

(C) Both (A) and (B)

(D) None of the above

4. (*i*) A warm sea temperature of >26°C.

(*ii*) High relative humidity of atmosphere at a height of >700 m.

(*iii*) Atmospheric instalility.

Study the above characteristics of 'Tropical Cyclone' and state the stage of its development :

(A) Formation and initial development

(B) Full maturity

(C) Modification stage

(D) Decaying

3. મુખ્ય ઉદ્યોગની સ્થાપનાં કરતાં પહેલાં નીચે પૈકી કઈ પ્રક્રિયા આવશ્યક ગણાય છે?

(A) ઈ.આઈ.એ.

(B) એસ.આઈ.એ.

(C) (A) અને (B) બંને

(D) ઉપરના કોઈ પણ નહીં

4. (*i*) 26°C કરતાં ઓછું સમુદ્રજળનું તાપમાન

(*ii*) 700 મીટરથી ઓછી ઉંચાઈ પર વાતાવરણમાં ઊંચી સાપેક્ષ આદ્રતા

(*iii*) વાતાવરણીય અસ્થિરતા

ઉપરોક્ત લાક્ષણિકતા ધરાવતા ઉષ્ણકટિબંધિય ચક્રવાતના લક્ષણોનો અભ્યાસ કરીને જણાવો કે તે કયા તબકકાને દર્શાવે છે?

(A) નિર્માણ અને શરૂઆતની સ્થિતિ

(B) સંપૂર્ણ પુખ્તતા

(C) સુધારા/બદલાવનો તબકકો

(D) શાંત પડવાનો તબકકો

5. Social integration, cultural diffusion and spatial segregation are the features of which of the following ?

(A) Industrialisation

(B) Migration

(C) Urbanisation

(D) Regional development

6. pH value is a measure of :

(A) Alkalinity

(B) Acidity

(C) BOD

(D) COD

7. Match the following :

Pattern of Rural Settlement		Location	
(*a*)	Linear	(1)	Trijunction
(*b*)	Rectangular	(2)	Plain area
(*c*)	Circular	(3)	Along a road
(*d*)	T-Shaped	(4)	Around Lakes

Codes :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(2)	(3)	(4)	(1)
(B)	(1)	(2)	(3)	(4)
(C)	(3)	(2)	(4)	(1)
(D)	(4)	(3)	(2)	(1)

5. સામાજિક સમાકલન, સાંસ્કૃતિક વિસ્તાર અને સ્થાનનું પૃથક્કરણ એ નીચેનાં પૈકી શેની લાક્ષણિકતા છે?

(A) ઔદ્યોગિકરણ

(B) સ્થળાંતર

(C) શહેરીકરણ

(D) પ્રાદેશિક વિકાસ

6. pH દ્વારા શું માપવામાં આવે છે?

(A) અલ્કાલીનીટી (રાસાયણિક ક્ષારતા)

(B) એસિડિટી (તેજાબી તત્વ)

(C) બી.ઓ.ડી.

(D) સી.ઓ.ડી.

7. જોડકાં ગોઠવો :

ગ્રામીણ વસાહતની તરાહ		સ્થાન	
(*a*)	રૈખિક	(1)	ત્રિજોડાણ
(*b*)	લંબચોરસાકાર	(2)	મેદાની વિસ્તાર
(*c*)	વર્તુળાકાર	(3)	રસ્તાને સમાંતર
(*d*)	T આકાર	(4)	સરોવરની આસપાસ

કોડ :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(2)	(3)	(4)	(1)
(B)	(1)	(2)	(3)	(4)
(C)	(3)	(2)	(4)	(1)
(D)	(4)	(3)	(2)	(1)

8. Polynesian group of islands are located in which ocean ?

(A) Pacific

(B) Atlantic

(C) Indian

(D) Northern

8. પોલીનેશિયન ટાપુઓનો સમૂહ કયા મહાસાગરમાં આવેલાં છે?

(A) પેસિફિક

(B) એટલાંટિક

(C) ઈન્ડિયન

(D) ઉત્તર

9. Sex Ratio in India is worked out by using which of the following formulas :

(A) $\frac{\text{Male Population}}{\text{Female Population}} \times 1000$

(B) $\frac{\text{Female Population}}{\text{Male Population}} \times 1000$

(C) $\frac{\text{Female Population}}{\text{Total Population}} \times 1000$

(D) $\frac{\text{Male Population}}{\text{Total Population}} \times 1000$

9. ભારતમાં સ્ત્રી–પુરુષ પ્રમાણ નકકી કરવાનું સૂત્ર છે :

(A) $\frac{\text{પુરુષોની વસ્તી}}{\text{સ્ત્રીઓની વસ્તી}} \times 1000$

(B) $\frac{\text{સ્ત્રીઓની વસ્તી}}{\text{પુરુષોની વસ્તી}} \times 1000$

(C) $\frac{\text{સ્ત્રીઓની વસ્તી}}{\text{કુલ વસ્તી}} \times 1000$

(D) $\frac{\text{પુરુષોની વસ્તી}}{\text{કુલ વસ્તી}} \times 1000$

10. The law of stream number confirms to the mathematical model of :

(A) Positive exponential function

(B) Negative exponential function

(C) Positive arithmetic function

(D) Negative arithmetic function

10. 'લો ઓફ સ્ટ્રીમ નંબર' કયા ગાણિતિક મોડેલને સમર્થન આપે છે :

(A) પોઝિટિવ એકસપોનેન્શીયલ ફંકશન

(B) નેગેટિવ એકસપોનેન્શીયલ ફંકશન

(C) પોઝીટીવ એરિથ્મેટિક ફંકશન

(D) નેગેટીવ એરિથ્મેટિક ફંકશન

11. Who owns GLONASS ?

(A) United Nations

(B) U.S.S.R.

(C) United States of America

(D) European Union

11. 'GLONASS' કોણ ધરાવે છે?

(A) રાષ્ટ્રીય સંઘ

(B) યુ.એસ.એસ.આર.

(C) યુનાઈટેડ સ્ટેટ ઓફ અમેરિકા

(D) યુરોપિયન યુનિયન

12. What is the percentage of lateral overlap in a pair of aerial photographs ?

(A) 30

(B) 40

(C) 50

(D) 60

12. એરિયલ ફોટોગ્રાફની જોડીમાં પાર્શ્વીય અતિ વ્યાપ્ત (ઓવરલેપ) કેટલા ટકા હોય છે?

(A) 30

(B) 40

(C) 50

(D) 60

13. Remote sensing satellites are mostly :

(A) Sun synchronous

(B) Geo-stationary

(C) Ground based

(D) All of the above

13. દૂર સંવેદન ઉપગ્રહ મોટા ભાગે :

(A) સન–સિન્કોનસ હોય છે

(B) જીઓ–સ્ટેશનરી હોય છે

(C) ગ્રાઉન્ડ બઝડ હોય છે

(D) ઉપરના ત્રણેય હોય છે

14. Development of rail-roads, demand for better quality refrigeration and modern packaging plants help in the development of which of the following industries ?

(i) Meat

(ii) Apparel

(iii) Diary products

(iv) Beverages

(A) (i) and (iii)

(B) (ii) and (iii)

(C) (ii) and (iv)

(D) (i) and (iv)

14. નીચેના પૈકી કયા ઉદ્યોગના વિકાસ માટે, રોડ–રસ્તાનો વિકાસ, સારી ગુણવત્તા ધરાવતાં રેફ્રિજરેશન વ્યવસ્થા અને આધુનિક પેકેજીંગ પ્લાન્ટસ મદદરૂપ થાય છે?

(i) માંસ

(ii) તૈયાર કપડાં

(iii) ડેરી પેદાશ

(iv) પીણા

(A) (i) અને (iii)

(B) (ii) અને (iii)

(C) (ii) અને (iv)

(D) (i) અને (iv)

15. When the speed of satellite matches with the orbital speed of the earth's rotation then it is known as :

(A) Geostationary

(B) Sunsynchronous

(C) Radar system

(D) Space shuttle

15. પૃથ્વીની પરિક્રમણની ગતિ અને ઉપગ્રહ (સેટેલાઈટ) ની ગતિ જયારે એક સમાન હોય તો તેને શું કહેવાય?

(A) જીઓ–સ્ટેશનરી

(B) સનસ્નિક્રોનસ

(C) રડાર સિસ્ટમ

(D) સ્પેશ શટલ

16. The groundwater recharge rates would be highest in which of the following regions ?

(A) South-West Australia

(B) Great Lake regions of USA

(C) Scandinavian countries

(D) Indo-gangetic plains of India

17. As per the year 2016, Gujarat state comprised of how many districts :

(A) 24

(B) 25

(C) 33

(D) 27

18. When did the state of Gujarat came into existence as a separate state ?

(A) 1st May, 1960

(B) 2nd May, 1960

(C) 1st May, 1961

(D) 2nd May, 1961

16. નીચેના પૈકી કયા પ્રદેશમાં ભૂગર્ભજળ પુનઃસ્ત્રાવ (રીચાર્જ) નો દર સૌથી વધુ હોઈ શકે?

(A) દક્ષિણ–પશ્ચિમ ઓસ્ટ્રેલિયા

(B) યુ.એસ.એ. નો ગ્રેટ લેક વિસ્તાર

(C) સ્કેન્ડેનેવિયન દેશો

(D) સિંધુ–ગંગાનો મેદાની પ્રદેશ

17. 2016 ના વર્ષમાં માહિતી પ્રમાણે ગુજરાત રાજયમાં કેટલાં જીલ્લા આવેલાં છે?

(A) 24

(B) 25

(C) 33

(D) 27

18. ગુજરાત રાજયને સ્વતંત્ર રાજયનો દરજ્જો કયારે પ્રાપ્ત થયો?

(A) 1st મે, 1960

(B) 2nd મે, 1960

(C) 1st મે, 1961

(D) 2nd મે, 1961

19. Which one of the following statements is not pertaining to 12th Five Year Plan ?

(A) Average G.D.P. growth of 8 percent

(B) Agriculture growth of 4 percent

(C) Deduction of poverty rate by 5% by 2007

(D) Eliminating gender and social gap in education

19. 12 મી પંચવર્ષીય યોજનાના સંદર્ભે નીચેના પૈકી કયું વિધાન લાગુ પડતું નથી?

(A) સરેરાશ કુલ ઘરેલુ ઉત્પાદનની વૃદ્ધિ 8 ટકા

(B) ખેતી વૃદ્ધિ 4 ટકા

(C) ગરીબોનો દર 2007 કરતાં 5% ઓછો

(D) શિક્ષણમાં જાતિ અને સામાજિક ભેદભાવનું નાબૂદીકરણ

20. The Backward Areas can be identified on the basis of which of the following parameters ?

(*i*) % of SC to total population.

(*ii*) % of working force engaged in agriculture.

(*iii*) Ratio of urban to rural population.

(A) (*i*) and (*ii*)

(B) (*ii*) and (*iii*)

(C) (*i*) and (*iii*)

(D) All three

20. નીચેના પૈકી કયા પરિમાણોના આધારે કોઈ પણ વિસ્તારને પછાત વિસ્તાર (Backward Area) તરીકે નક્કી કરવામાં આવે છે?

(*i*) કુલ વસ્તીના પ્રમાણમાં અનુસૂચિત જાતિનું પ્રમાણ

(*ii*) ખેતી પ્રવૃત્તિમાં વ્યસ્ત/જોડાયેલ કાર્યરત લોકો

(*iii*) શહેરી અને ગ્રામીણ વસ્તીનું પ્રમાણ

(A) (*i*) અને (*ii*)

(B) (*ii*) અને (*iii*)

(C) (*i*) અને (*iii*)

(D) ઉપરના ત્રણેય

21. Which sensor data can be used to map ground details when the sky is overcast ?

(A) Visible sensors

(B) Infrared sensors

(C) Thermal sensors

(D) Microwave sensors

21. જયારે આકાશ વાદળોથી ઘેરાયેલું હોય ત્યારે નીચેના પૈકી કયા સેન્સરનો ડેટા (માહિતી) નકશા બનાવવામાં ઉપયોગી બને છે?

(A) વીઝીબલ સેન્સર

(B) ઈન્ફ્રારેડ (પારજાંબલી) સેન્સર

(C) થર્મલ સેન્સર

(D) માઈક્રોવેવ સેન્સર

22. State which of the following related to the conflict with Bangladesh over the use of Ganga water are *true* :

(*i*) Demand for irrigation

(*ii*) Requirement of sufficient water when the discharge is substantially reduced

(*iii*) Maintain the navigability of Hooghly river

(A) Only (*i*)

(B) (*ii*) and (*iii*)

(C) All three

(D) None of the above

22. ગંગા નદીના પાણીના ઉપયોગ બાબતે બાંગ્લાદેશ સાથેના વિવાદ અંગે નીચેના પૈકી શું સાચું છે?

(*i*) સિંચાઈ માટેની માંગ

(*ii*) જયારે પાણીનું પ્રમાણ ઓછું થાય ત્યારે પૂરતું પાણી છોડવાની જરૂરિયાત

(*iii*) હુગલી નદીની નૌકાગમન યોગ્યતા ટકાવી રાખવી

(A) માત્ર (*i*)

(B) (*ii*) અને (*iii*)

(C) ઉપરના ત્રણેય

(D) ઉપરના ત્રણ પૈકી એક પણ નહીં

23. **Statement I :**

The natural sequel of unchecked, unplanned and haphazard growth of urban areas is the growth and spread of squatter settlements.

Statement II :

Slums tend to be isolated from urban society.

(A) Both the statements are true and statement II is the correct explanation to statement I

(B) Both the statements are true but statement II is not the correct explanation to statement I

(C) Statement I is true but statement II is incorrect

(D) Statement I is incorrect but statement II is true

23. **વિધાન I :**

શહેરી વિસ્તારનાં અનિયંત્રિત, બીન આયોજિત અને અવ્યવસ્થિત વિકાસના પરિણામે ગંદી વસાહતોનું નિર્માણ અને વિકાસ થાય છે.

વિધાન II :

ગંદી વસાહતોને શહેરી વિસ્તારોથી વિયોજીત (isolated) માનવામાં આવે છે.

(A) બંને વિધાનો સાચાં છે અને વિધાન II એ વિધાન I નું સાચું સ્પષ્ટીકરણ દર્શાવે છે

(B) બંને વિધાનો સાચાં છે પણ વિધાન II એ વિધાન I નું સાચું સ્પષ્ટીકરણ આપતું નથી

(C) વિધાન I સાચું છે પણ વિધાન II ખોટું છે

(D) વિધાન I ખોટું છે પણ વિધાન II સાચું છે

24. A functional region is delineated on the basis of which of the following :

(A) Politico-administrative boundaries

(B) Isolines

(C) Physical divisions

(D) Field of interaction

24. નીચેના પૈકી શેના આધારે ફંકશનલ રીજન (પ્રદેશ) સિમાંકીત કરવામાં આવે છે?

(A) રાજકીય–વહીવટી સીમા

(B) આઈસોલાઈન સમરેખા

(C) પ્રાકૃતિક વિભાગો

(D) અંતઃક્રિયાનો વિસ્તાર

25. The two principal wind erosion processes are :

(A) Abrasion and Attrition

(B) Attrition and Deflation

(C) Deflation and Abrasion

(D) Deflation and Corrission

25. પવન દ્વારા થતા ખવાણની પ્રક્રિયા માટે કયા બે સિદ્ધાંત અસર કરતા હોય છે?

(A) અપઘર્ષણ અને સન્નિઘર્ષણ

(B) સન્નિઘર્ષણ અને ઉડણક્રિયા

(C) ઉડણક્રિયા અને અપઘર્ષણ

(D) ઉડણક્રિયા અને કોરેશન

26. What does the South-West monsoon in India represent :

(A) Equatorial Westerlies

(B) Mid latitude Westerlies

(C) North-East Trades

(D) South-West Trades

26. ભારતમાં દક્ષિણ–પશ્ચિમ ચોમાસું શેના ઉપર આધારિત છે?

(A) વિષુવવૃત્તિય પશ્ચિમિયા પવનો

(B) મધ્ય અક્ષાંશવૃત્તિય પશ્ચિમિયા પવનો

(C) ઉત્તર–પૂર્વના વ્યાપારી પવનો

(D) દક્ષિણ–પશ્ચિમનાં વ્યાપારી પવનો

27. In Government of India the nodal Ministry for 'Disaster Management' is :

(A) Ministry of Agriculture

(B) Ministry of Environment

(C) Ministry of Earth Sciences

(D) Ministry of Home Affairs

27. આપત્તિ વ્યવસ્થાપન માટેની જવાબદારી કેન્દ્ર સરકારના કયા ખાતા દ્વારા સંભાળવામાં આવે છે?

(A) કૃષિ ખાતું

(B) પર્યાવરણ ખાતું

(C) ભૂવિજ્ઞાન ખાતું

(D) ગૃહ ખાતું

28. The proportion of area of the surface of the earth at various elevations above or depth below a given 'Datum' is properly represented by :

(A) Frequency curve

(B) Lorenz curve

(C) Hypsometric curve

(D) S curve

28. નિર્ધારિત આરંભરેખા (Datum) થી ઊંચાઈ અથવા ઊંડાઈ તથા પૃથ્વી સપાટીના વિસ્તારનું પ્રમાણ માપવા માટે કઈ પદ્ધતિ સૌથી વધુ યોગ્ય છે?

(A) ફ્રિકવન્સી કર્વ

(B) લોરેન્ઝ કર્વ

(C) હિપ્સોમેટ્રીક કર્વ

(D) 'S' કર્વ

29. What is the Photic Zone ?

(A) The Coastal Zones of the oceans where coral reefs are located

(B) The layer of the ocean where photosynthesis cannot occur

(C) The surface layer of the ocean where their is sufficient light for photosynthesis

(D) The layer of the ocean where all biological life is located

29. .... (ફોટીક) વિભાગ એટલે શું?

(A) મહાસાગરના કિનારાના વિભાગમાં આવેલ પરવાળાના બરાબર

(B) મહાસાગરમાં કે જ્યાં ફોટોસીન્થેસીસ જોવા ન મળે

(C) મહાસાગરનો એ વિસ્તાર જ્યાં પુરતા પ્રમાણમાં પ્રકાશ મળે

(D) મહાસાગરમાં કે જ્યાં બધા જ પ્રકારની જીવસૃષ્ટિ જોવા મળતી હોય

30. The 'Mohorovic Discontinuity' separates :

(A) Core and Mantle

(B) Upper Mantle and Lower Crust

(C) Mantle and Esthenosphere

(D) Inner Solid Core and Outer Liquid Core

30. 'મહોલોવિક' ભંગ શેને જુદાં પાડે છે ?

(A) ભૂગર્ભ અને મેન્ટલ

(B) મેન્ટલનો ઉપરનો ભાગ અને નિમ્ન સ્તર

(C) મેન્ટલ અને એસ્થેનોસ્ફીયર

(D) આંતરિક નકકર ભૂગર્ભ અને બાહ્ય પ્રવાહી ભૂગર્ભ

31. The following statements are related to 'Hurricane'. State which of them are *true* ?

(*i*) They develop over the ocean between 8°—15° N latitudes.

(*ii*) They are almost absent in the South Atlantic Ocean.

(*iii*) They develop far to the equator.

(A) (*i*) and (*ii*)

(B) (*ii*) and (*iii*)

(C) (*i*) and (*iii*)

(D) All of the above

32. Match the following :

	Area		Type of Industry
(I)	Ankleshwar and Vapi	(1)	Power Plant, Mining and Aluminium Indu.
(II)	Vishakhapatnam	(2)	Oil Refinery and Steel Plant
(III)	Korba and Singrauli	(3)	Chemical
(IV)	Dhanbad	(4)	Mining and Coke Oven

Codes :

	(I)	(II)	(III)	(IV)
(A)	(1)	(3)	(2)	(4)
(B)	(2)	(4)	(3)	(1)
(C)	(3)	(2)	(1)	(4)
(D)	(4)	(1)	(3)	(2)

31. નીચે દર્શાવેલા વિધાનો 'હરિકેન' સાથે સંકળાયેલા છે. તેમાંના કયા વિધાનો ખરાં છે?

(*i*) મોટે ભાગે મહાસાગર ઉપર 8°—15° અક્ષાંશવૃત્તના ગાળામાં નિર્માણ પામે છે

(*ii*) મોટે ભાગે તે દક્ષિણ એટલાંટિક મહાસાગરમાં જોવા મળતાં નથી

(*iii*) મોટે ભાગે તે વિષુવવૃત્તની દૂરનાં વિસ્તારોમાં ઉદ્‌ભવ પામે છે

(A) (*i*) અને (*ii*)

(B) (*ii*) અને (*iii*)

(C) (*i*) અને (*iii*)

(D) ઉપરના ત્રણે

32. જોડકા ગોઠવો :

	વિસ્તારો		ઉદ્યોગોના પ્રકારો
(I)	અંકલેશ્વર અને વાપી	(1)	પાવર પ્લાન્ટ, ખાણ અને એલ્યુમિનિયમ ઉદ્યોગ
(II)	વિશાખાપટ્ટનમ	(2)	ઓઈલ રિફાઈનરી અને પોલાદ ઉદ્યોગ
(III)	કોર્બા અને સીંગરોલી	(3)	રસાયણ ઉદ્યોગ
(IV)	ધનબાદ	(4)	ખાણ અને કોલસા ઉદ્યોગ

કોડ :

	(I)	(II)	(III)	(IV)
(A)	(1)	(3)	(2)	(4)
(B)	(2)	(4)	(3)	(1)
(C)	(3)	(2)	(1)	(4)
(D)	(4)	(1)	(3)	(2)

33. **Statement I :**

The salient aspects of urbanisation in India in recent decades are the trend of concentration of urban population in large cities and agglomerations is getting stronger.

Statement II :

India has made significant strides in economic growth, a large part of it has been through the contribution of urban areas.

(A) Both the statements are true and statement II is the correct explanation to statement I

(B) Both the statements are true but statement II is not the correct explanation to statement I

(C) Statement I is true and statement II is false

(D) Statement I is false and statement II is true

33. **વિધાન I :**

વર્તમાન દાયકામાં ભારતમાં શહેરીકરણની પ્રક્રિયામાં જોવા મળતી એક ખાસિયત છે, મોટાં શહેરોમાં શહેરી વસ્તીની (Concentration) સઘનતા અને વસ્તી સમુચ્ચય (Cagglomeration) વધુ વળવત્તાર છે.

વિધાન II :

આર્થિક વિકાસ ક્ષેત્રે ભારતે કરેલ પ્રગતિમાં શહેરી વિસ્તારોનો ફાળો નોંધપાત્ર છે.

(A) બંને વિધાનો સાચાં છે અને વિધાન I નું સમર્થન વિધાન II કરે છે

(B) બંને વિધાનો સાચાં છે અને પરંતુ વિધાન II નું સમર્થન વિધાન I દ્વારા થતું નથી

(C) વિધાન I સાચું છે જ્યારે વિધાન II ખોટું છે

(D) વિધાન I ખોટું છે જ્યારે વિધાન II સાચું છે

34. **Assertion (A) :**

Trade liberalisation allows goods and services from everywhere to compete with domestic products and services.

Reason (R) :

Globalisation adversely affects the economies of developing countries.

(A) Both (A) and (R) are true and (R) is an explanation to (A)

(B) Both (A) and (R) are true but (R) is not an explanation to (A)

(C) (A) is true and (R) is false

(D) (A) is false and (R) is true

34. વિધાન (A) :

વ્યાપારનાં ઉદારીકરણમાં માલસામાન અને જીવન જરૂરી વસ્તુઓ ગમે ત્યાંથી મંગાવી શકાય. જેથી સ્થાનિક ઉત્પાદન અને સર્વિસ સાથે હરિફાઈ થઈ શકે.

કારણ (R) :

વૈશ્વિકરણ એ વિકસતા જતા દેશોના અર્થતંત્રને નકારાત્મક અસર કરે છે.

(A) બંને 'વિધાન' અને કારણ સાચા અને કારણ કોઈક વખત વિધાન માટે

(B) બંને 'વિધાન' અને 'કારણ' સાચા પરંતુ કારણ એ વિધાન માટે

(C) એકંદરે 'વિધાન' એ સાચુ અને 'કારણ' ખોટું

(D) એકંદરે 'વિધાન' ખોટું અને 'વિધાન' સાચું

35. The transverse displacement during an earthquake is the result of :

(A) L-waves

(B) P-waves

(C) S-waves

(D) L and S-waves

35. ધરતીકંપ દરમ્યાન ક્ષૈતિજ સ્થળ બદલાવ (displacement) થવાનું કારણ :

(A) L-મોજાં

(B) P-મોજાં

(C) S-મોજાં

(D) L તથા S-મોજાં

36. The changing age structure of increase in the number of people above 65+ years and decline of population under age 15 is occurring world wide. What would be the impact of such a phenomenon ?

(*i*) There may not be enough people to fill jobs.

(*ii*) Increase the number of immigrants.

(*iii*) The percentage of non-working individual will increase as compared with the working individuals.

(A) (*i*) and (*ii*)

(B) (*i*) and (*iii*)

(C) (*ii*) and (*iii*)

(D) (*i*), (*ii*) and (*iii*)

36. વસ્તીના માળખામાં આવતા બદલાવને કારણે 65 વર્ષથી વધુ વયની વસ્તીનું પ્રમાણ વધી રહ્યું છે અને 15 વર્ષથી નીચેની વયની વસ્તીનું પ્રમાણ ઘટી રહ્યું છે, તેને પરિણામે શેના ઉપર તેની અસર થશે?

(*i*) નોકરી માટે પુરતા પ્રમાણમાં લોકો ઉપલબ્ધ થશે નહીં

(*ii*) બહારથી લોકો આવશે

(*iii*) કામ નહીં કરનારા લોકોનું પ્રમાણ વધી જશે, કામ કરનારા લોકોની સંખ્યા કરતા.

(A) (*i*) અને (*ii*)

(B) (*i*) અને (*iii*)

(C) (*ii*) અને (*iii*)

(D) (*i*), (*ii*) અને (*iii*)

37. The direction of wind is determined by which of the following factors ?

(A) Difference in Temperature

(B) Difference in Pressure

(C) Influence of Earth's rotation

(D) Corollis force

37. નીચે જણાવેલા કયા પરિબળોને આધારે પવનની દિશા નક્કી થઈ શકે છે?

(A) તાપમાનનો તફાવત

(B) દબાણનો તફાવત

(C) પૃથ્વીના પરિભ્રમણની અસર

(D) કોરલિયસ બળ

38. Who has mentioned the following process and mechanisms of evolution as natural selection, adaptation and survival of fittest :

(A) Adolf Easter

(B) Charles Darwin

(C) Alfred Russell Wallace

(D) Lamarck

38. નીચેના પૈકી કોણે ઉત્પત્તિની પ્રક્રિયા, કુદરતી પસંદગી અને સબળાનું અસ્તિત્વની વિભાવના આપી હતી :

(A) એડોલ્ફ એસ્લેર

(B) ચાર્લ્સ ડાર્વિન

(C) આલ્ફ્રેડ રસેલ

(D) લામાર્ક

39. **Assertion (A) :**

Fresh water resources are depleting day by day.

Reason (R) :

The demand for fresh water has increased with the rapid growth of population, agriculture and industry.

(A) Both (A) and (R) are true and (R) is an explanation to (A)

(B) Both (A) and (R) are true and (R) is not an explanation to (A)

(C) (A) is true and (R) if false

(D) (A) is false and (R) if true

40. What does a '✱' (star) symbol in a weather map represents ?

(A) Drizzle

(B) Rain

(C) Showers

(D) Snow

39. **વિધાન (A) :**

મીઠા પાણીની સંપત્તિનો જથ્થો દિવસેને દિવસે ઘટતો જાય છે.

કારણ (R) :

મીઠા પાણીની માંગ વધે છે જેની સાથે વસ્તીનો વધારો ઝડપથી વધે છે ખેતી અને ઉદ્યોગો પણ વધે છે.

(A) વિધાન અને કારણ બંને સાચા છે અને કારણ એ વિધાન સાથે સંબંધિત છે

(B) વિધાન અને કારણ બંને ખરાં છે અને વિધાન એ કારણ સાથે સંબંધિત નથી

(C) વિધાન એ સાચું છે જયારે કારણ ખોટું છે

(D) વિધાન ખોટું છે જયારે કારણ સાચું છે

40. હવામાન નકશામાં દર્શાવેલ '✱' (star તારો) ની સંજ્ઞા શું દર્શાવે છે?

(A) આછો વરસાદ

(B) વરસાદ

(C) હળવાં ઝાપટાં

(D) હિમવર્ષા

41. What does probability sampling imply ?

(A) Stratified random sampling

(B) Systematic random sampling

(C) Simple random sampling

(D) All of the above

41. સંભાવ્યતા નમૂના ચયન/શકયતા આધારિત (Probability) નમૂના પસંદગી એટલે :

(A) સ્તરીકૃત અનિયમિત નમૂના પસંદગી

(B) પદ્ધતિસરની અનિયમિત નમૂના પસંદગી

(C) સાદી અનિયમિત નમૂના પસંદગી

(D) ઉપરના બધા જ

42. **Statement I :**

Most steel plants are located in Damodar Valley.

Statement II :

The raw material required for Iron and Steel is available in the neighbouring areas.

(A) Both statements I and II are correct

(B) Statement I is correct but statement II is incorrect

(C) Statement I is incorrect but statement II is correct

(D) Both statements I and II are incorrect

42. **વિધાન I :**

મોટા ભાગના લોખંડ–પોલાદના એકમો દામોદર નદીના ખીણ પ્રદેશમાં આવેલા છે.

વિધાન II :

લોખંડ–પોલાદના ઉદ્યોગ માટેનો લોહઅયસ્ક (કાચો માલ) પડોશી રાજયોમાંથી સરળતાથી ઉપલબ્ધ છે.

(A) બંને વિધાન I અને II ખરાં છે

(B) વિધાન I ખરું છે જયારે II વિધાન ખોટું છે

(C) વિધાન I ખોટું છે જયારે II વિધાન ખરું છે

(D) બંને I અને II વિધાન ખોટાં છે

43. Some heat is received by the atmosphere even after sunset from :

(A) Invisible solar radiation

(B) Latent heat

(C) Radioactive processes

(D) Terrestrial radiation

43. સૂર્યાસ્ત પછી પણ વાતાવરણમાં કેટલીક ગરમી પ્રાપ્ત થાય છે જેનું કારણ છે :

(A) અદૃશ્ય સૌર વિકિરણ

(B) ગુપ્ત ગરમી

(C) કિરણોત્સર્ગી પ્રક્રિયા

(D) ખંડીય વિકિરણ

44. What economic measures mark a country's stage of development ?

(A) Gross National Income and percentage of labour force in agriculture

(B) Lower Infant Mortality rates and high rates of natural increase of population

(C) Green Revolution

(D) Higher female literacy rates and minimisation of gap between male and female literacy.

44. કયા આર્થિક માપનને આધારે દેશના આર્થિક વિકાસનું પ્રમાણ નક્કી થાય છે?

(A) કુલ (ગ્રોસ) રાષ્ટ્રીય આવક અને ખેતીમાં માનવશ્રમની ટકાવારી

(B) બાળ મૃત્યુ દર ઓછો અને કુદરતી વસ્તી વધારાનો ઊંચો દર

(C) હરિયાળી ક્રાંતિ

(D) સ્ત્રીઓમાં ઊંચો શિક્ષિત દર અને ઓછો તફાવત સ્ત્રી અને પુરુષોના સંદર્ભમાં

45. The areas most prone to earthquakes in India are the fold mountain ranges of Himalayan zone, the main reason for it is :

(A) Eustatic movement along the Himalayas

(B) Excessive cooling and consequent contraction of the earth's crust

(C) Himalayas have not yet attained isostatic equilibrium

(D) Due to the metting of glaciers the water reaches the interior and it is convented into seam and gases

45. હિમાલય ગિરિમાળાના ગેડ પર્વતના વિસ્તારોમાં ભૂકંપ સંભવિત ક્ષેત્રો હોવાનાં મુખ્ય કારણ છે :

(A) હિમાલયના પ્રદેશમાં થતું યુસ્ટેટીક હલનચલન

(B) સઘન શિતલન અને અનુગામી ભૂકવચનું અનુગામી સંકોચન

(C) હિમાલયના વિસ્તારમાં ભૂસંતુલનની પ્રક્રિયા પૂર્ણ થઈ નથી

(D) હિમનદી પીગળવાને કારણે પાણી પૃથ્વીનાં પેટાળમાં ઉતરે છે અને તેનું વરાળ અને વાયુમાં રૂપાંતર થાય છે

46. When tints and colours are used to portrary the spatial distribution on maps, then the maps are known as :

(A) Isochronic

(B) Isorithmic

(C) Choroschematic

(D) Chorochromatic

46. જયારે નકશામાં ક્ષેત્રીય વિતરણ દર્શાવવા માટે છાયા અને રંગ વારવામાં આવ્યા હોય ત્યારે તેને કહે છે :

(A) આઈસોક્રોનિક પદ્ધતિ

(B) ઈસેરિથમિક પદ્ધતિ

(C) કોરોસ્કીમેટિક પદ્ધતિ

(D) કોરોક્રોમેટિક પદ્ધતિ

47. Which of the following agricultural system is described as "Child of Industrial Revolution" ?

(A) Intensive subsistence tillage

(B) Livestock Ranching

(C) Subsistence tillage

(D) Collective farming

47. નીચેના પૈકીની કઈ ખેતીકીય પદ્ધતિ ''ઔદ્યોગિક ક્રાંતિના બાળક'' તરીકે ઓળખાય છે?

(A) સઘન નિર્વાહલક્ષી ખેતી

(B) પશુપાલન પ્રવૃત્તિ

(C) નિર્વાહલક્ષી ખેતી

(D) સામુહિક ખેતી

48. Sedimentary rocks are formed when sediment becomes compressed and cemented together in a process known as :

(A) lithification

(B) crystallisation

(C) solidification

(D) solifluction

48. નિક્ષેપકૃત ખડકો ત્યારે બને છે કે જ્યારે નિક્ષેપ ઉપર દબાણ આવે છે અને તે સંગઠિત બનવાની પ્રક્રિયા થાય છે. આ પ્રક્રિયા કયા નામે ઓળખાય છે?

(A) સ્તરીકરણની પ્રક્રિયા

(B) પડબનવાની પ્રક્રિયા

(C) ગબડવાની પ્રક્રિયા

(D) સોલીફલકશન પ્રક્રિયા

49. The challenge of development in the broad sense is to :

(A) improve the quality of life

(B) greater individual freedom

(C) richer cultural life

(D) less poverty

49. વ્યાપક અર્થમાં વિકાસનો હેતુ છે :

(A) જીવન ગુણવત્તામાં સુધારો

(B) વ્યક્તિગત સ્વાતંત્ર્યમાં વધારો

(C) સમૃદ્ધ સાંસ્કૃતિક જીવન

(D) ઓછી ગરીબી

50. The points on the surface of the earth used as stations for triangulation survey are called as :

(A) Benchmarks

(B) Trigonometrical stations

(C) Contours

(D) None of the above

50. ત્રિકોણીય સર્વેક્ષણમાં, પૃથ્વી સપાટી ઉપરનાં જે સ્થળનો બિંદુ તરીકે ઉપયોગ કરવામાં આવે છે તે કયા નામે ઓળખાય છે?

(A) બેન્ચમાર્ક

(B) ત્રિકોણમિતિ સ્થળો

(C) સમોચ્ચતામાન રેખાઓ

(D) ઉપરના પૈકી એક પણ નહીં

51. The current research in the field of agriculture is being oriented more towards :

(A) The development of new fertilizers and pesticides

(B) Development of varieties of seeds suitable for local areas

(C) Development of areas of oxisols

(D) Development of new machines

51. વર્તમાન સમયના ખેતી આધારિત સંશોધનમાં નીચેના પૈકી કયા વિષય પર વધુ અભ્યાસ કેન્દ્રીત થયેલ છે?

(A) નવા ખાતર અને જંતુનાશક દવાઓનાં બનાવવા

(B) સ્થાનિક જરૂરિયાત આધારિત બિયારણ બનાવવા

(C) ઓઝીસોલ વિસ્તારનો વિકાસ

(D) નવા મશીનો બનાવવા

52. When the sun and moon are on one side of the Earth is called :

(A) SYZYGY

(B) Conjuction

(C) Quadrature

(D) Opposition

53. Who propounded the Dynamic Equilibrium theory ?

(A) R.C. Felmal

(B) G.K. Gilbert

(C) Hack and Chorley

(D) S. Judon

54. Centrality of a place defined in terms of K = 7 is determined on the basis of its :

(A) Transport modes

(B) Administrative status

(C) Functional strength

(D) Number of Educational Institutes

52. જે સ્થિતિમાં સૂર્ય અને ચંદ્ર, પૃથ્વીની એક તરફ આવેલાં હોય તેને શું કહેવાય?

(A) SYZYGY

(B) Conjuction

(C) Quadrature

(D) Opposition

53. ''ડાયનેમિક ઈક્વીલીબ્રીયમ''/''ગતિશીલ સમતુલા'' ની વિભાવના કયા વૈજ્ઞાનિકે આપી હતી?

(A) આર.સી. ફેલ્મલ

(B) જી.કે. ગીલ્બર્ટ

(C) હેક અને ચોર્લે

(D) એસ. જુડોન

54. સ્થળની કેન્દ્રિયતા K = 7, કયા મુદ્દાઓને આધારે નક્કી થઈ શકે છે?

(A) પરિવહનની સગવડતા

(B) વહીવટી સ્થાન

(C) કાર્યકારિતા શક્તિ

(D) શૈક્ષણિક સંસ્થાઓની સંખ્યા

55. Arrange the following particulate air pollutants in descending order on the basis of particle size :

(1) Aerosol

(2) Dust

(3) Smoke

(A) (1), (3), (2)

(B) (3), (2), (1)

(C) (1), (2), (3)

(D) (2), (1), (3)

55. સામાન્યતઃ નીચે દર્શાવેલ જે રજકણો હવાના પ્રદૂષણ માટે જવાબદાર છે તેને ઉતરતા ક્રમમાં ગોઠવો :

(1) એરોસેલ

(2) ધૂળ

(3) ધુમાડો

(A) (1), (3), (2)

(B) (3), (2), (1)

(C) (1), (2), (3)

(D) (2), (1), (3)

56. The scale which enables to estimates with greater accuracy the fraction of a division in both linear and angular measurements is known as :

(A) Linear scale

(B) Diagonal scale

(C) Comparative scale

(D) Vernier scale

56. જે પ્રમાણ માપ દ્વારા રૈખિક અને કોણીય વિભાગોના અંશો સુધીની ગણતરી ચોકસાઈપૂર્વક કરી શકાય તેને .... કહે છે.

(A) રૈખિક પ્રમાણમાપ

(B) વિકર્ણ પ્રમાણમાપ

(C) તુલનાત્મક પ્રમાણમાપ

(D) વર્નિયર પ્રમાણમાપ

57. State which of the following statements are *true* ?

(*i*) Quinary activities are referred as white collared professionals.

(*ii*) Quinary activities focus on creation, rearrangement and interpretation of existing ideas.

(*iii*) Highest level of decision makers or policy makers perform quinary activities.

(A) (*i*) and (*ii*)

(B) (*ii*) and (*iii*)

(C) (*i*) and (*iii*)

(D) (*i*), (*ii*) and (*iii*)

57. નીચે જણાવેલા કયા વિધાનો સાચાં છે?

(*i*) પંચક પ્રકારની આર્થિક પ્રવૃત્તિ, White collared વ્યવસાયી તરીકે ઓળખાય છે

(*ii*) પંચક પ્રકારની આર્થિક પ્રવૃત્તિ સર્જનાત્મકતા, પુનઃવ્યવસ્થા અને નવીન વિચારોના અર્થઘટન સાથે સંકળાયેલ છે

(*iii*) ઉચ્ચતમ કક્ષાના નિર્ણયો અને નીતિ નિર્માણનું કાર્ય પંચક પ્રકારની આર્થિક પ્રવૃત્તિ સાથે સંકળાયેલ છે

(A) (*i*) અને (*ii*)

(B) (*ii*) અને (*iii*)

(C) (*i*) અને (*iii*)

(D) (*i*), (*ii*) અને (*iii*)

58. What is the importance of the correlation coefficient ?

(A) There is a linear relation between correlated variables

(B) It is one of the most valid measure of statistics

(C) Determines the degree of association between two variables

(D) It is a non-parametric method of statistical analysis

58. સહસંબંધ ગુણાંકનું મહત્વ શું છે?

(A) સહસંબંધિત ચલસંખ્યા વચ્ચે રૈખિક સંબંધ છે

(B) આંકડાકીય માહિતી માટે આ એક પ્રમાણિત માપ છે

(C) બે ચલસંખ્યા વચ્ચેનાં સંબંધનું પ્રમાણ નકકી કરે છે

(D) આંકડાકીય વિશ્લેષણ માટેની આ એક અપ્રાચલિક પદ્ધતિ છે

59. Choose the *correct* choice :

Greenhouse Gas	**Sources**
(1) CO_2	(*a*) Fertilizer use
(2) CH_4	(*b*) Aerosols
(3) CFCs	(*c*) Swamps and Tundra
(4) N_2O	(*d*) Fossil Fuel Combustion

Codes :

	(1)	(2)	(3)	(4)
(A)	(*d*)	(*c*)	(*b*)	(*a*)
(B)	(*d*)	(*b*)	(*c*)	(*a*)
(C)	(*a*)	(*b*)	(*d*)	(*c*)
(D)	(*a*)	(*c*)	(*b*)	(*d*)

59. જોડકાં જોડો :

ગ્રીનહાઉસ વાયુ	**ઉદ્ભવ સ્થાન**
(1) CO_2	(*a*) ખાતરનો ઉપયોગ
(2) CH_4	(*b*) એરોસોલ
(3) CFCs	(*c*) ભેજવાળી પોચી જમીનના વિસ્તારો અને ટુંડ્ર પ્રદેશ
(4) N_2O	(*d*) અશ્મિભૂત ઈંધણના વપરાશથી

કોડ :

	(1)	(2)	(3)	(4)
(A)	(*d*)	(*c*)	(*b*)	(*a*)
(B)	(*d*)	(*b*)	(*c*)	(*a*)
(C)	(*a*)	(*b*)	(*d*)	(*c*)
(D)	(*a*)	(*c*)	(*b*)	(*d*)

60. The percentage of radiation from the earth surface is the highest from which of the following ?

(A) Wet ground

(B) Thick cloud

(C) Forest

(D) Snow cover

60. પૃથ્વી સપાટીથી થતું વિકરણનું પ્રમાણ નીચેના પૈકી કયા પ્રદેશમાં સૌથી વધુ જોવા મળે છે?

(A) ભેજવાળા પ્રદેશો

(B) ઘટ્ટવાદળો

(C) જંગલો

(D) હિમાચ્છાદિત પ્રદેશો

61. Which of the following plains of the world has the largest aggradational surface formed by glaciation ?

(A) Nile Plain

(B) The Great Plains of India

(C) Plain of Enuraine

(D) Hwang Ho Plain

61. નીચેના પૈકી વિશ્વનો કયો મેદાની પ્રદેશ હિમનદી કૃત સૌથી વિશાળ એગ્રેડેશનલ સપાટી ધરાવે છે?

(A) નાઈલનો મેદાની વિસ્તાર

(B) ભારતનો વિશાળ મેદાની પ્રદેશ

(C) યુક્રેનનો મેદાની પ્રદેશ

(D) હવાંગ–હો નો મેદાની પ્રદેશ

62. Which projection is used for preparing the topographical maps in India ?

(A) Bonne's conical

(B) Polyconic

(C) Rectangular Polyconic

(D) International Projection

63. Which of the following Greek geographers ascertained the length of equator with remarkable precision and also developed the systems of coordinates of the world ?

(A) Homer

(B) Eratosthenes

(C) Alexander

(D) Herataeus

62. ભારતમાં સ્થળવર્ણન નકશા તૈયાર કરવા માટે કયા પ્રક્ષેપનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે?

(A) બોન્સ કોનીકલ બોન શંકવાકાર પ્રક્ષેપ

(B) પોલીકોનીક

(C) રેકટેન્ગ્યુલર પોલીકોનીક

(D) આંતરરાષ્ટ્રીય પ્રક્ષેપ

63. પૃથ્વી ઉપર વિષુવવૃત્તની લંબાઈ ચોકસાઈ પૂર્વક માપનાર અને ગોળા ઉપર કો–ઓરડિનેટ સીસ્ટમને રજૂ કરનાર ગ્રીક ભૂગોળવેત્તા હતા :

(A) હોમર

(B) એરેટોસ્થેન્સ

(C) એલેકઝાંડર

(D) હેરાટોસ

64. Isochrones means :

(A) Connect places which takes the same amount of time to reach from a given centre

(B) Connect places of equal rainfall distribution

(C) Connect places of prevailing similar area of temperature

(D) A line which shows equal wind velocity

64. આઈસોક્રોન્સ એટલે :

(A) આપેલ કેન્દ્રથી જે સ્થળોએ પહોંચવામાં એક સમાન સમય લાગે તે સ્થળોને જોડતી રેખા

(B) એક સમાન વરસાદના વિતરણના સ્થળોને જોડતી રેખા

(C) એક સમાન તાપમાન વિતરણના સ્થળોને જોડતી રેખા

(D) એક સમાન પવનનો વેગ ધરાવતા સ્થળોને જોડતી રેખા

65. Which type of radiation is trapped on the earth's surface which is responsible for the Greenhouse effect ?

(A) Terrestrial

(B) Electromagnetic

(C) Geothermal

(D) Atomic

65. પૃથ્વી સપાટી ઉપર કયા પ્રકારના વિકિરણન 'ગ્રીન હાઉસ ઈફેક્ટ' માટે જવાબદાર છે?

(A) ભૂમિગત વિકિરણન

(B) ઈલેક્ટ્રો–મેગ્નેટિક વિકિરણન

(C) જીઓ–થર્મલ વિકિરણન

(D) એટોમિક વિકિરણન

66. Choose the *correct* order of contaminants permissible level for potable water :

Contaminant		**BIS Standard (PPM)**	
(1)	Chlorides	(*a*)	0.05
(2)	Sulphate	(*b*)	100
(3)	Calcium	(*c*)	1000
(4)	Chromium	(*d*)	600

Codes :

	(1)	(2)	(3)	(4)
(A)	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(B)	(*c*)	(*a*)	(*b*)	(*d*)
(C)	(*b*)	(*d*)	(*c*)	(*a*)
(D)	(*d*)	(*c*)	(*b*)	(*a*)

66. પેયજળ માટે નીચેના ઘટકોનું જરૂરી મંજૂર પ્રમાણ નક્કી કરી તેને ગોઠવો :

ઘટક		બી.આઈ.એસ.પ્રમાણ (PPM)	
(1)	ક્લોરાઈડ્સ	(*a*)	0.05
(2)	સલ્ફેટ	(*b*)	100
(3)	કેલ્શીયમ	(*c*)	1000
(4)	ક્રોમિયમ	(*d*)	600

કોડ :

	(1)	(2)	(3)	(4)
(A)	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(B)	(*c*)	(*a*)	(*b*)	(*d*)
(C)	(*b*)	(*d*)	(*c*)	(*a*)
(D)	(*d*)	(*c*)	(*b*)	(*a*)

67. **Statement I :**

India is a multinational, multiethnic and multireligious state.

Statement II :

Successive Muslim invasions followed by British advance in the historic past led to the fusion.

(A) Both the statements are true and statement II is the correct explanation to statement I

(B) Both the statements are true but statement II is not the correct explanation to statement I

(C) Statement I is true and statement II is incorrect

(D) Statement I is incorrect and statement II is true

67. વિધાન **I :**

ભારત બહુરાષ્ટ્રીય, બહુ પ્રજાતીય અને બહુધાર્મિક દેશ છે.

વિધાન **II :**

મુસ્લિમ આક્રમણો અને બ્રિટીશ પ્રજાના આગમનને કારણે ભારતમાં સંસ્કૃતિનું સંમિશ્રણ જોવા મળે છે.

(A) ઉપરનાં બંને વિધાનો સાચાં છે અને વિધાન II એ વિધાન I નું સાચું સ્પષ્ટીકરણ કરે છે

(B) બંને વિધાનો સાચાં છે પણ વિધાન II એ વિધાન I નું સાચું સ્પષ્ટીકરણ કરતું નથી

(C) વિધાન I સાચું છે પણ વિધાન II ખોટું છે

(D) વિધાન I ખોટું છે અને વિધાન II સાચું છે

68. Study of BOD and COD relates to :

(A) Air Pollution

(B) Water Pollution

(C) Soil Pollution

(D) Land Pollution

68. બી.ઓ.ડી. અને સી.ઓ.ડી. નો અભ્યાસ નીચેના પૈકી શાની સાથે સંકળાયેલ છે :

(A) હવાનું પ્રદૂષણ

(B) પાણી/જળ પ્રદૂષણ

(C) માટીનું પ્રદૂષણ

(D) જમીનનું પ્રદૂષણ

69. Select the *correct* density of population against each country :

	Countries		**Density of Population (sq km)**
(1)	Monaco	(*a*)	403
(2)	Bangaladesh	(*b*)	7,751
(3)	Singapore	(*c*)	1,062
(4)	Netherlands	(*d*)	36,356

Codes :

	(1)	(2)	(3)	(4)
(A)	(*d*)	(*c*)	(*b*)	(*a*)
(B)	(*c*)	(*d*)	(*a*)	(*b*)
(C)	(*b*)	(*a*)	(*d*)	(*c*)
(D)	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)

69. નીચે દર્શાવેલ દેશોનાં નામ સાથે જે તે દેશની સાચી વસ્તીગીચતાના આધારે જોડકાં ગોઠવો :

	દેશ		**વસ્તીગીચતા (sq km)**
(1)	મોનાકો	(*a*)	403
(2)	બાંગ્લાદેશ	(*b*)	7,751
(3)	સીંગાપોર	(*c*)	1,062
(4)	નેધરલેન્ડસ	(*d*)	36,356

કોડ :

	(1)	(2)	(3)	(4)
(A)	(*d*)	(*c*)	(*b*)	(*a*)
(B)	(*c*)	(*d*)	(*a*)	(*b*)
(C)	(*b*)	(*a*)	(*d*)	(*c*)
(D)	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)

70. Correlation is a measure of :

(A) Central Tendency

(B) Dispersion

(C) Association

(D) None of the above

70. (કોરિલેશન) સહસંબંધ દ્વારા શું માપવામાં આવે છે?

(A) સેન્ટ્રલ ટેન્ડેન્સી

(B) ડિસ્પરશન

(C) એસોસિયેશન

(D) ઉપર પૈકી એક પણ નહીં

71. "Operation flood" in India deals with the program of :

(A) Control of floods

(B) Supply of water to the rural areas

(C) Dairy development

(D) Linking Ganga with Godavari system

71. ભારતમાં 'ઓપરેશન ફ્લડ', નીચેના પૈકી શાની સાથે સંકળાયેલ છે?

(A) પૂર નિયંત્રણ

(B) ગ્રામીણ વિસ્તારોમાં પાણીનું વિતરણ

(C) ડેરી વિકાસ

(D) ગંગા નદી અને ગોદાવરી નદીનું જોડાણ

72. What is the total literary rate of India in 2011 census ?

(A) 44%

(B) 54%

(C) 64%

(D) 74%

72. 2011 ની વસ્તીગણતરીના આધારે ભારતનો કુલ સાક્ષરતા આંક છે :

(A) 44%

(B) 54%

(C) 64%

(D) 74%

73. The following statements are related to 'water harvesting'. State which of them are *true* ?

(*i*) It means capturing rain when it falls.

(*ii*) It is practised to meet the increased demand for water.

(*iii*) It is a source of irrigation.

(A) Only (*i*)

(B) (*ii*) and (*iii*)

(C) (*i*) and (*ii*)

(D) All three

73. 'જળ સંચયન' (વોટર હારવેસ્ટીંગ) સાથે સંકળાયેલા નીચેના વિધાનો પૈકી કયાં સાચાં છે?

(*i*) જ્યારે વરસાદ આવે ત્યારે પાણીને ઝીલવું તે

(*ii*) પાણીની વધતી જતી જરૂરિયાતને પહોંચી વળવા માટે છે

(*iii*) તે સિંચાઈનો એક સ્ત્રોત છે

(A) માત્ર (*i*)

(B) (*ii*) અને (*iii*)

(C) (*i*) અને (*ii*)

(D) ઉપરના ત્રણેય

74. (*a*) Tsunami waves are same as normal sea waves.

(*b*) Tsunami waves are different from the normal sea waves.

(*c*) Tsunami waves are same as tidal waves.

(*d*) Tsunami waves are same as storm surges.

Answer which of the following is correct :

(A) (*a*) is correct, (*b*), (*c*) and (*d*) are wrong

(B) (*a*) and (*b*) are correct, (*c*) and (*d*) are wrong

(C) (*b*) is correct, (*a*), (*c*) and (*d*) are wrong

(D) (*b*) and (*c*) are correct, (*a*) and (*d*) are wrong

75. Tropical cyclones in India are classified by the IMD based on one of the following criteria. Identify it.

(A) Wind speed

(B) Magnitude of damage

(C) Cloud cover area

(D) Pressure fall

74. (*a*) સુનામી મોજાં અને સામાન્ય સમુદ્ર મોજાં એક સમાન છે

(*b*) સુનામી મોજાં અને સામાન્ય સમુદ્ર મોજાં થી અલગ છે

(*c*) સુનામી મોજાં અને ભરતીનાં મોજાં એક સમાન છે

(*d*) સુનામી મોજાં અને વાવાઝોડાંના મોજાં (storm surges) એક સમાન છે

નીચેના પૈકી કયો જવાબ સાચો છે :

(A) (*a*) વિધાન સાચું છે અને (*b*), (*c*) અને (*d*) ખોટાં છે

(B) (*a*) અને (*b*) વિધાન સાચાં છે અને (*c*) અને (*d*) વિધાન ખોટાં છે

(C) (*b*) વિધાન સાચું છે, (*a*), (*c*) અને (*d*) વિધાન ખોટાં છે

(D) (*b*) અને (*c*) વિધાનો સાચાં છે અને (*a*) અને (*d*) વિધાન ખોટાં છે

75. ભારતીય હવામાન વિભાગ દ્વારા નીચેના પૈકી કયા પરિમાણને આધારે ભારતમાં ઉષ્ણકટીબંધીય ચક્રવાતનું વર્ગીકરણ કરવામાં આવે છે?

(A) પવનનો વેગ

(B) નુકસાનની તીવ્રતા

(C) આચ્છાદિત વાદળોનો વિસ્તાર

(D) હવાના દબાણનું ઘટવું

ROUGH WORK

SEAL